

Мирончук З. П.

*Канд. екон. наук, доцент доцент кафедри обліку та оподаткування,
Львівський національний аграрний університет,
м. Дубляни, Україна,
zorianana-gyluk@mail.ru*

Андрушко Р. П.

*канд. екон. наук, доцент доцент кафедри обліку та оподаткування,
Львівський національний аграрний університет,
м. Дубляни, Україна,
mikolapan@mail.ru*

Лиса О.В.

*канд. техн. наук, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Львівський національний аграрний університет
м. Дубляни, Україна
imidyk@mail.ru*

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

В даній статті розглядаються фактори що впливають на формування облікової політики. Створення облікової політики на підприємстві – трудомісткий та

відповідальний процес. Це вимагає більш зваженого підходу до її розробки. Запропоновано етапи ефективного формування облікової політики

Ключові слова: облікова політика, бухгалтерський облік, елементи, наказ, нормативні документи.

Становлення та розвиток соціально- орієнтованої ринкової економіки в нашій країні неможливий без належної організації бухгалтерського обліку. Одним з найважливіших питань організації бухгалтерського обліку на кожному підприємстві є формування облікової політики.

На формування облікової політики на підприємстві впливає ряд факторів: форма власності (зобов’язання складати звітність та вести бухгалтерський облік до вимог міжнародних стандартів); вид діяльності (мають бути висвітленні тільки ті елементи облікової політики, які відповідають певному підприємству); організаційна структура управління (наявність консолідованої фінансової звітності); масштаби діяльності, наявність дочірніх підприємств та відособлених підрозділів; форми розрахунків з покупцями та постачальниками (впливають на величину прибутку); система оподаткування; автоматизована система (впливає на форму ведення обліку) [1].

Аналіз практики формування та застосування облікової політики на підприємствах дозволив встановити нам, що сьогодні процесу її формування приділяється недостатня увага як з сторони працівників обліково-фінансових служб, так і з сторони власників та адміністрації підприємства. Тому, в останній час питання документального оформлення облікової політики на підприємстві набули актуального значення.

Для того, щоб підприємства ефективно використовували облікову політику в своїй діяльності необхідно внести корективи в нормативно-правову базу: узгодити вимоги окремих нормативних документів; докладніше розкрити в нормативних документах сутність, особливості застосування, переваги та недоліки окремих елементів облікової політики; приділяти значну увагу використанню автоматизованого обліку, графікам документообігу, посадовим інструкціям; встановити жорсткі вимоги до змісту, порядку

складання та затвердження, строків і порядку внесення змін до Наказу про облікову політику.

Створення облікової політики на підприємстві – трудомісткий та відповідальний процес, оскільки підприємство не один рік працюватиме і відобразатиме свої активи і зобов’язання згідно з розробленою ним обліковою політикою. Це вимагає більш зваженого підходу до її розробки. Однак, сьогодні дедалі частіше спостерігається формальний підхід, що зводиться до складання фінансової звітності відповідно до загальних вимог ПСБО та зовнішніх користувачів. На таку ситуацію впливають як відсутність достатнього практичного досвіду управління в ринкових умовах, так і недостатнє законодавче врегулювання цього питання [3].

Підприємством може бути визначений один із двох варіантів складання облікової політики:

- відобразити окремі питання по кожному податку, який сплачується підприємством, у відповідних розділах єдиного наказу про облікову податкову політику;

- скласти для кожного податку свою окрему облікову політику і затвердити їх як додатки до наказу про облікову політику для цілей оподаткування.

На нашу думку, до основних проблем які виникають при формуванні облікової політики підприємства в Україні, можна віднести:

- чинне бухгалтерське та податкове законодавство, на якому ґрунтується принципи, прийоми та методи бухгалтерського обліку, недосконале в багатьох питаннях;

- при формуванні облікової політики підприємства керівниками та бухгалтерами присутній фактор ризику, оскільки рішення приймається під дією суб’єктивного судження;

- неможливість через механізм облікової політики підприємства вирішувати питання, які безпосередньо не входять до їх компетенції та врегульовані нормативними документами.

Більш того, облікова політика є важливим і невід’ємним елементом системи внутрішнього контролю підприємства за підготовкою фінансової та податкової звітності, без здійснення якого не вдасться створити ефективний бізнес.

Ми вважаємо, що для кожного підприємства слід виділити три складові частини Наказу про облікову політику, а саме:

1) методологічну, що містить положення, які регулюють методологію ведення бухгалтерського обліку;

2) методичну, що повинна складатися із методів ведення бухгалтерського обліку, які описують порядок відображення фінансово – господарських операцій;

3) організаційну, яка описує організацію системи бухгалтерського обліку.

Також важливою проблемою є відсутність єдиного нормативного документу стосовно облікової політики підприємства. Так, окремі питання облікової політики регулюються Законом України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” [2], Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 6 “Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”, Листом Міністерства фінансів України “Про облікову політику”. Враховуючи політику України щодо вдосконалення методології та організації обліку підприємств, доцільним було б затвердження окремого Положення (стандарту) бухгалтерського обліку “Облікова політика підприємств”.

Для того, щоб облікова політика була ефективною, процесу її визначення має передувати такі етапи: аналіз досягнутого фінансового стану організації; формулювання її основних тактичних цілей; аналіз змін у нормативно-законодавчій базі; виявлення основних проблемних питань у бухгалтерському обліку, що пов’язані з неврегульованістю законодавства за окремими питаннями, та розробка шляхів недопущення порушень [4].

На основі аналізу проведених досліджень можна зробити висновок про те, що на сьогодні вітчизняним підприємствам слід розробляти облікову політику, орієнтовану на максимальне зближення з принциповими положеннями міжнародних стандартів та фінансової звітності. При цьому необхідно враховувати специфіку ведення господарської діяльності підприємства та застосовувати системний підхід.

Отже, облікова політика є важливим інструментом організації бухгалтерського обліку і фінансової звітності на підприємстві. Тому необхідним є попередньо проаналізувати комбінації можливих варіантів облікової політики, що дасть змогу підприємству ефективно здійснювати свою господарську діяльність. Формування облікової політики – складний процес, що вимагає від керівника наявність організаційних, технічних, кадрових можливостей; адже цей процес не закінчується після затвердження наказу про облікову політику, а продовжується до моменту припинення діяльності самого підприємства.

Список використаних джерел:

1. Бойчук Т. Формування облікової політики підприємства: мета, побудова та сфера застосування / Бойчук Т. // Економічний аналіз. – 2010 р. – Вип. 6. – С. 36-38.
2. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Васільєва Л. М. Принципи формування облікової політики / Л. М. Васільєва, Н. В. Бондарчук, Г. Є. Павлова // Інноваційна економіка: Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2013. – № 2. – С. 322-324.
4. Рожелюк В. М. Шляхи вирішення проблем формування облікової політики підприємства / В. М. Рожелюк // Інноваційна економіка. – 2009. – № 3 – С. 79-83.

Z. Myronchuk, R. Andrushk, O. Lysa. Prerequisites of accounting policies problems and solutions.

Summary

This article discusses factors that influence the formation of accounting policy. Creation of accounting policies for the enterprise – consuming and responsible process. This requires a balanced approach to its development. An effective formation stages of accounting policies.

Keywords: accounting policies, accounting, items, orders, regulations.